

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrto leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Državni proračun za l. 1898.

Proračun za tekoče leto je pač že bil predložil državnemu zboru prejšnji fin. minister Bilinski oktobra meseca l. l. in mi smo istega tačas tudi objavili. Ker pa je ostalo parlamentarno delovanje preteklega leta mrtvo, splenil je tudi proračun, in trebalo je sestaviti novega. To je tudi storil novi fin. minister dr. Kaizl v seji dne 31. m. m.

Vsled obstrukcije ni mogla zbornica svojedobno proračuna rešiti, vlada je sicer v temeljila budgetni provizorij s pomočjo § 14. t. j. cesarske naredbe, toda, ker se je ni pooblastilo najeti investicijsko posojilo, tudi ni mogla ničesar rešiti, kar se sicer izvršuje na troške iz tega posojila. V sedanjem proračunu pa je prenesla vlada nekatere izdatke iz investicijskega v redni proračun, kakor troške za zgradbo novih državnih poslopij. Ta način preliniranja je tudi opravičen, ker se je nahajal isti dosedaj v investiciji le zato, da se pokrijejo na videz pomanjkljavi, dočim spadajo tja v istim le izdatki za gospodarske naprave.

Tako je prišlo, da se je znižala potrebščina investicijskega proračuna od 276 milijonov na 247 milijonov, ker se je mislilo pri proračunu Bilinskega na izvanredne potrebščine vojske, a ker se je to zvišanje pokazalo nepotrebnim, prenesla je finančna uprava več izvangospodarskih potrebščin iz investicijskega v redni proračun. Nasprotno pa se je v proračunu Bilinskega izkazani prebitok 3.979.455 gld. znižal na 448.900 gld., a to pač največ zaradi tega, ker se je začetkoma računalo na višje dohodke iz osebne pridobnine, dočim je sedaj konstantovano, da bo vrgla ista letos le 18 milijonov gld.; znižal se je tudi davek od sladkorja za 2.600.000 gld., a to z bok uvažanja saharina, ki nadomestuje sladkor, na ta način pa trpi škodo tudi poljedelstvo,

ki se peča s pridelovanjem pese, vrh tega pa se je dovolilo podpore po ujmah 8 milijonov gld.

Novo premenjeni proračun ima naslednje postavke:

Redni proračun izkazuje skupne potrebščine 721.923.054 gld. (6.002.227 gld. več kakor oktoberski proračun) in pokritja 722.371.982 gld. (za 2.471.700 gld. več kakor oktoberski proračun).

Potrebščine znašajo: za cesarski dvor 4.650.000 gld., za cesarjevo kabinetno pisarno 76.864 gld., za državni zbor 1.308.262 gld., za državno sodišče 23.300 gld., za ministerski svet 1.319.321 gld., za skupne zadeve cele monarhije 121.464.529 gld., za ministerstvo notranjih del 27.432.488 gld., za ministerstvo deželne brambe 24.072.681 gld., za naučno ministerstvo 30.997.160 gld., za finančno ministerstvo 113.764.340 gld., za trgovinsko ministerstvo 49.586.799 gld., za železniško ministerstvo 98.637.200 gld., za poljedelsko ministerstvo 18.814.851 gld., za pravosodno ministerstvo 29.066.254 gld., za najvišji računski dvor 176.600 gld., penzije 22.898.800 gld., za subvencije in dotacije 6.529.505 gld., za državni dolg 170.153.910 gld. in za upravo državnega dolga 650.190 gld.

Pokritje izkazuje naslednje dohodke: ministerski svet 791.300 gld., ministerstvo notranjih del 1.379.996 gld., ministerstvo deželne brambe 408.179 gld., naučno ministerstvo 6.971.733 gld., finančno ministerstvo 518.699.842 gld., trgovinsko ministerstvo 52.452.156 gld., železniško ministerstvo 120.923.600 gld., poljedelsko ministerstvo 14.572.718 gld., justično minister. 1.117.231 gld., penzijski etat 1.311.297 gld., subvencije in dotacije 164.300 gld., državni dolg 1.048.286 gld., uprava državnih dolgov 10.850 gld., prodaja drž. nepremičnin 170.000 gld., del kupnine južne železnice 2.350.000 gld.

Razen rednega proračuna je vlada predložila tudi investicijski preliminar. Troški za na-

prave, kateri se naj izplačajo iz investicijskega zaklada, znašajo skupaj 26.436.030 gld., za 2.743.750 gld. manj, kakor v oktoberskem proračunu. Od te svote pride na ministerstvo notranjih del 1.420.000 gld., na naučno ministerstvo 598.000 gld., na trgovinsko ministerstvo 2.180.330 gld., na želez. ministerstvo 21.537.700 gld. in na poljedelsko ministerstvo 700.000 gld.

Minister dr. Kaizl vabil je zbornico, naj omogoči prej ko mogoče vzprejetje proračuna, ker bi sicer moral letos opustiti mnogo perečih izvedeb. Največje veselje vzbudila je ministerska izjava, da izvrši že letos vredbo plač državnih uradnikov; da se odpravi časniki in koledarski kolek ter mitnica na državnih cestah, ker so to zastarele naprave, ki ne delajo ustavni Avstriji baš posebne časti.

Obljube novega fin. ministra napravile so vsestransko dober vtis, vtis od moža, kojemu se vidi, da mu niso ljudske potrebe neznane; še bolj ga bomo blagrovale, ako pokaže, da je razum dobroarčnih besed, tudi mož dejanja!

Volitev na Teharjih.

Nemčurski in socijaldemokratični zmaj v zvezi z nekaterimi odpadniki jel je drzno dvigati glavo po lepi teharski občini. Štorski „pejontari“ v družbi Valentin Kovača, kateri nemore pozabiti, kako je sedel po milosti nemškutarjev na teharskem županskem stolu in pa Martin Koštomaja, kateremu se ravno tako cede sline po županski časti, šli so v boj in delali noč in dan skoz več mesecev, da bi preslepili poštene kmete in jih zvalili v nemčurski tabor. Denar, sila, pretenje, obrekovanje, laž, vse vse so porabili, da bi zapeljali dobrohotne Slovence. Uboge reve niso pomislili, da je teharski slovenski kmet skala, udan veri svojih očetov in narodnosti ter da se je zavedel svojih pravic in neče, da bi mu

LISTEK.

Križ in polumesec.

Češki spisal F. J. Andrič, prevel Podravski.

Toda zmagovalcem ni bil dovoljen oddih. Dohiti jim nova neprijetna novica, „pri Starem Zagorju je nastalo grozno klanje!“ je prijavil jadernik.

„Ne morem pomagati!“ odvrne Gurko. „Ne zapustim še ravnokar pridobljenega stališča!“ Med tem stopi predenj poveljnik prostovoljcev, krepki harambaša* Petkovič ter reče: „Dovoli, gospod, saj nam udeležiti se boja!“

„Ako vam presedajo zdravi udje, pa pojdite!“ nasmeji se Gurko.

Četa se je brez odloga podala na pot. Dasiravno mesti nista daleč vsaksebi, preteklo je vendar nekoliko ur, predno so junaki dospeli k Staremu Zagorju. Povsod je gomazelo vse polno turških čet, katerim so se bodisi izognili, ali jih morali premagati. Razun tega so srečali množico ubežnikov, oglašujočih grozne novice. Predno pa so dospeli na bojišče, bila je bitka odločena. Že od daleč so opazili kako se ruski vojaki umikajo v gore. Torej so se požurili, da bi zakrivali

* vodja hajdukov.

pehoti hrbet, da bi mogla v redu zapustiti bojišče. Nevoljni nad tem, da niso dosegli cilja, umaknili so se poslednji za tovariši na višino. Toda kaka pot je bila to! Med vrste vojakov pomešajo se krdele ubežnikov iz mesta, večinoma ženske in otroci. Srce razdirajoč jok pretresa ozračje — stolpi dima se valé k oblakom. Nesrečneži beže k Rusom, znajoč, da le tu bodo varni pred kruto kaznijo in turškim maščevanjem. Le malo kdo ostal je v Starem Zagorju, a kdor je ostal, ni zagledal več svojih starišev, bratov prijateljev. Mesto je bilo popolnoma porušeno in divji turški vojaki niso prizanesli nikomur, kogar so dobili v stanovanju, ali na ulici.

Pod vasjo Dervento zbirala se je razkropljena ruska vojska s prostovoljci in preteklo je več ur, predno so se razprašeni ostanki sešli. Umakniviši se k rebro Srednje Gore, prebili so ubežniki in vojaki noč pod milim nebom. Samo prostovoljci niso mogli počivati. Ruski poveljnik je poizvedel, da si Turki prizadevajo na vso moč, da bi obdržali v svoji moči najnamenitejši izmed vseh sedmerih prehodov čez Balkan — prehod šipeški. Toda to se ne sme dopustiti. — Radi tega so bili odpravljani tjekaj prostovoljci pod izkušenim harambašem Petkovičem. Do jutra morajo dospeti na mesto.

Korakajoč z rebra na strmino, dospeli so junaki naposled do reke Tundže in na rodovitno polje tulovsko, — bogato zasajeno z orehi in kostanji. V blesku jutranje zarje bil je videti gost in obsežen gaj, iz katerega je štrlelo nekoliko visokih mogil. To je velika vas Mgliš Megla. Od tod že ni več daleč do Kazanlika, slovečega po svojih vinogradih in rožnih nasadih. Končno o belem dnevu, zagledajo otrujene čete pred seboj neveliko vas Šipko, ležečo na vznožju pogorske ceste čez Balkan. Že od daleč je bil videti siv in glinast pas na strmem in skalnatem gorskem rebro, to je ona šipeška cesta! Toda kakšna je ta pot! Grozni lijak je splaknil glino ter izoral globoke jarke; ostali so le krepko zasajeni in ostri kameni. Težavna mora to biti hoja, — a še težavnejša vožnja po tej pogorski cesti. Toda vendar je bila Rusom dragocena, poslanim junakom je bilo naročeno, naj jo obsedejo in branijo. Z glasnim ukanjem dospo junaki k cesti ter brez odloga odrinejo na višino. Tu se po kratkem počitku poprimejo dela: zravnajo kamenje v okope ter napravijo nasipe. Čez kratko je prišla tudi ruska pomoč. Bil je pa tudi že skrajni čas, da so se Rusi spomnili na Šipko. Že dne 8. velikega srpana je dospela številna turška vojska ter napravila naslednjega dne ne-

na lastni zemlji gospodaril privandrani oholi tujec Nemeč, in pa narodne izdajice in domače zgage.

Napočil je dan 4. aprila, dan volitve in dan slave za teharske rojake. Že v jutro popivali so nasprotniki in privabili agitatorje iz Celja in Štor ter nabrali barab raznega kalibra, da bi delali razdraho in škandal med volilci. A treznosti in močatosti slovenskih volilcev se je zahvaliti, da so prezirali popolnoma to svojad in se brigali zanjo kot za lanski sneg. Zaslepljeni nasprotniki bili so popolnoma gotovi zmage. Spravili so na volišče vse, kar se je dalo zapejlati in kar se je dalo s silo prisiliti. Opazovali smo med volitvijo prizore, ki morajo boleti poštenega človeka v dnu srca in ki so dokaz, kako se tepta volilna svoboda in kaka ironija je besedilo, da naj voli vsakdo po svojem prepričanju. Marsikateremu volilcu se je bralo raz obraza, da mu je hujše narekovati prisiljenemu imena nemškutarjskih kandidatov, kakor bi si bral samemu sebi obsodbo. Tako je n. pr. jeden volilec izrekel, ko se ga je pozvalo naj voli: Nečem voliti, ker tistih, katere bi rad volil, ne smem, one pa, ki jih hočejo Štorjanci, pa nečem. Drugi volilec pa, ko je volil, jezno vzklikne: „Povem, da sem prisiljen voliti te kandidate“. Na vprašanje komisarja, kdo ga je prisilil, povedal je, da štorški gospodje. Ali naj se ne zgraža čut človeku ob taki nasiljenosti. Tako so delali in še delajo kodar morejo Nemci in nemškutarji med nami Slovenci, in še lepše bi pa delali socialni-demo kratje, ko bi kdaj prišli do moči.

Vse nasilstvo in vsa sleparija pa je bila zaman. Slovenski volilci so porušili in pometli vse nemčurske in mokraške smeti, da je bilo kakor bi jih bil veter odnesel. Zato tisočera zahvala in nevenljiva slava zavednim kmetom, in še večja slava zavednim teharskim ženam, ki so skoro vsa pooblastila izročila zanesljivim narodnim možem, ki so volili, kakor so one želele, s tem činom so pokazale, da se zavedajo svoje velike naloge kot slovenske matere in ponosne Teharčanke; slava tudi našemu novemu graščaku dr. Vinko Dolscheinu, ki je s svojim možkim in poštenim nastopom pokazal, da je pravi mož, ki zasluži naše največje zaupanje in spoštovanje. Zahvala pa tudi onim, ki so bili v srcu z nami, pa so radi kruha bili primorani postati nasprotnikom. Svet se suče in tudi tem trpinom bode zasijalo solnce svobode!

Teharčani pa se veselite te sijajne zmage! Kajti nasprotnik če ni slep in gluhi, moral je sprevideti, da na Teharjih je za vedno odklenkalo nemčurskemu gospodarstvu! Slava, slava, slava zavednim volilcem!

Črni oblaki na vzhodu pa Avstrija.

Ko so zasedli Nemci pred kratkim pristanišče Kiao Čao, kjer bi imeli svoje skladišče za premog, in od koder bi mogli razširiti svojo

koliko drzih napadov. Junaki so bili v zadregi. Kri se jim je razburila od jeze, ko so zagledali, kako se popenjajo na nasipe — tu pa se jim najavlja — da je pomanjkalo streliva. Odločijo se k poslednjemu, pogumnemu odporu; na to pa jim ne preostaja drugega, nego umakniti se v gore. Toda, kjer je največja sila, tam je pomoč najbližja. Drugi ruski vojaški oddelek je stopal skozi prehod Hajnski ter došel že omagujočim kristjanom na pomoč. Z novo močjo in pogumom planejo na sovražnika. Ivo gori lice, iz očij mu švigajo iskre — a puška mu vsaki hip bljuje ogenj. — Hoj! Že se Turki umikajo z nasipov; mozlimski bunčuk (prapor) pa je pograbil hraber bolgarski sokol ter ga med gromečimi „ura“-klici odnesel k poveljniku.

Junaki ne privoščijo Turkom oddiha; skočijo izza nasipa ter se kakor vihar zakade za ubežniki, množič tu hrup, jek in zmešnjavo.

Tomič in Ivo nista med poslednjimi. Dirjata tam na čelu prostovoljcev, neprestano streljajoč. Že sta samo za petdeset, dá, samo za trideset metrov od sovražnika — a še vedno ju žene slepa hrabrost naprej.

Nakrat pa se obrne nekoliko zakasnelih Turkov, ki videč proganjalce za petami, skočijo

trgovino v notranje dele Kitajske, polastili so se Rusi pristanišča Port Artur, važnega gledé na kitajsko pokrajino Mandžurijo, kjer rase ruski vpliv od dne do dne, in ki postane morda enkrat ruska dežela. Narasčajočo moč in vpliv Rusije v Kitaju gledajo neradi Angleži. Posledica so najnovejše homatije med Rusijo in po razširjenju svoje zemlje hrepenečo Japonijo. Prepirate se, kdo bo imel v sedaj samostojni kraljevini Koreja več vpliva. Dasi so se Rusi na videz umaknili, vendar ne pomeni to nič. Rusija hodi, kakor povsod, previdno od stopinje do stopinje naprej in ne odjenja, dokler ne doseže svojega smotra.

Pri sedanjem stanju nadejati se je sicer malo, da se stvari z lepa poravnajo. In če pride do vojske, kdo ve, če bo žela mlada Japonska vspehov proti velikanski Rusiji. Nekteri Japonci svetujejo sicer, naj se združita Japonija in Kitajska kakor sta se združili 1866 Pruska in Avstrija. Pomoči Angležev se jim bržčas tudi ni nadejati, ker Angleži imajo v vseh svojih, po širnem svetu raztrošenih kolonijah preveč sovražnikov, katerih se morajo otepati. Kitajci to dobro vedó. Njih sreča obstoji ravno v vzajemni zavisti evropskih držav. Nemcev se jim vsaj za zdaj ni bati, ker ti morajo imeti svoje vojske pripravljene za Alžacijo in Lotaringijo. Francoska ima tudi dovolj drugih opravkov. Zato jo ta zveza z Japonci nič kaj ne veseli.

Torej si bodeta v morebitnem boju stali samo Rusija in Japonska nasproti. Le-ti pa imata na vzhodu tudi največ interesov zlasti gospodarskih.

Kitajska je ravno ono „jabolko preprirov“ za katero utegne teči v bližnji bodočnosti mnogo krvi. Mi Avstrijci nimamo še tam ničesar iskati (prav za prav bi že imeli, pa nečemo). Naše vojske menda ne sodijo tja, pošiljamo jih raje v Kreta, da gradijo na naše troške ceste, ali pa se komandirajo huzarji zoper srbske živinske trgovce. Naše vnanje politike glavna naloga menda obstoji v tem, da ščuva balkanske države drugo na drugo in tako sodeluje pri pretečem vspomladanskem vstanku, ali neti sovraštvo proti Rusiji.

Dolge lase — pa . . . .

Celjske novice.

(Glavna seja upravnega odbora „Južnoštajerske hranilnice“ v Celji) vrši se dne 15. t. m. ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani v „Narodnem domu“ v Celji.

(Imenovanje) Davčni pristav Josip Boc imenovan je davčnim oficijalom pri davkariji v Celji.

(Društvo odvetniških in notarskih uradnikov na Spodnjem Štajarskem) naznanja svojim zunanjim članom, da ima svojo društveno sobo od 1. aprila t. l. naprej v „Narodnem domu“, Ljubljanska cesta, III. nadstropje, soba št. 27.

Odbor.

(Vabilo na koncert celjskega pevskega društva), kateri bode v nedeljo dne 17. malega

travnja 1898 v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celji. Iz posebne prijaznosti sodeluje koncertna pevka gospica Broňislava Wolska. Vzporod: 1. M. Hubad: a) „Ljubca povej, povej“ —, b) „Je pa davi slanica padla“, proizvajava mešani zbor. 2. a) Warlamov: „Krasny Sarafan“ rusko, b) Dvočrak: „Ach neni tu, neni“ češko, c) Gerbič: „Želal bi“, besede dr. Krekove, slovensko, poje gospica B. Wolska. 3. F. Juvanec: „Pastir“ poje možki zbor. 4. a) Bolgarske in slovaške narodne pesmi, b) Zajc: „Lastavicam“ hrvatsko, c) Moniuszko: „Polna rózyczka“, poljsko, poje gospica B. Wolska. 5. dr. Ipavic: a) „Tam za goro“, b) „Mrak“, udara tamburaški zbor „Celjskega Sokola“. 6. a) Maloruska narodna pesem, b) Gerbič: „Pri zibeli“, slovensko, c) Alabiew: „Solovčj“, rusko, poje gospica B. Wolska. 7. M. Hubad: a) „Luna sije“, b) „Bratci veseli vsi“ proizvajava mešani zbor. Začetek točno ob polu osmih zvečer. Vstopnina: Sedeži I. in II. vrste 1 gld. 50 kr., III. do VI. vrste 1 gld., VII. do XII. vrste 80 kr., XIII. do XIX. vrste 60 kr. Sedeži prve vrste na balkonu 1 gld., stojišče 30 kr., dijaške in garnizijske vstopnice 20 kr. Vstopnice se dobivajo v trgovini gosp. Dragotin Hribarja v Celji ter na večer koncerta pri blagajni.

(Za „Spodnještajerski jubilejski zaklad“) so vplačali nadalje: g. Božidar Štifter, prof. v Kalugi 20 kron; slav. občina cezanjevška pri Ljutomeru 22 kron; slav. občina Sv. Miklavž pri Ormožu 40 kron; gg. Ivan Kosirnik, prof. 10 kron; Franc Magdič, prof. 6 kron; Ivan Stožir, prof. 12 kron, vsi v Zagrebu; slav. posojilnica v Dolu 10 kron; slav. posojilnica v Makolah 200 kron. Vsem darovalcem srčna zahvala. Prosimo za nadaljne darove, ker se letos sklence nabiranje za ustanove.

(Celjski občinski svet) reševal je dne 2. aprila t. l. več nacionalnih zadev, občekoristne pa preskočil. Tako se je interpelovalo župana, zakaj se je že pred pol letom sklenilo poslati pregledno komisijo v poslopje obeh mestnih ljudskih šol, katero že kaže davno razen staroveškega imena tudi staroveško lice, a sedaj je že skoraj opasno v njem prebivati. Župan se je tako „temeljito“ opravičil, da je bilo z njegovo izjavo baje vse zadovoljno ter se je brž prešlo k „Deutsches Haus“, za koje napravo se je vknjižilo podarjenih 6000 gld. umrlega svetnika dež. nadsodišča Liningerja. Prav tako sporazumno se je odobrilo nakazanih 17.000 gld. za razširjenje „Studentenheima“. Ko se je še odbila prošnja za gostilno nekemu Petroviču — menda se jim je zdelo že ime nevarno — sklenilo se je prisiliti vse mesarje, ki tržujejo na glavnem trgu, klati živino izključno v mestni klavnici.

(Izžrebani porotniki.) Za drugo porotno zasedanje dne 9. maja t. l. pri celjskem okrožnem sodišču izžrebani so naslednji gg. porotniki: Vinko Vabič, trgovec v Žalcu, Vinko Škof v Gornji Sušici, Josip Černelč, trgovec pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Ignacij Cajhen, krčmar na Teharjih, Karol Hermann, trgovec v Laškem trgu, Karol Grad, krčmar v Laškem trgu, Fran Lobe

za klade in že se sipljejo iz njihovih pušk kroglice na kristijane. Na to pa znovič pobrusijo pete.

Ko se junaki otresejo osupnenja, zagledajo na sklalnatem rebru nekoliko ležečih tovarišev. Ranjeni so — torej urno zdirjajo k njim. Med tem zadoni tromba — znamenje k odstopu. Prostovoljci obstanejo. „Vsak na svoje mesto!“ oglasi se povelje znovič. Toda Tomič dirja semtertje, kakor bi ne slišal drugega znamenja. „Ivo — kje si, Ivo?“ kliče prestrašen. „Oglasi se brat — zakličiči!“ Urno se pripogiblje k ranjencem, iskajoč prijatelja. „Ah, tukaj si!“ zakliče veselo, videč Iva ležečega poleg klade in bolestno se smehljajočega. „Za Boga, kaj se je zgodilo? Nemara si ranjen? Le urno od tod, smo že preblizo turških pušk!“

„Pomagaj mi, Tomič, ne morem vstati! — Eh! presneti Turek!“ zakliče Ivo, ko vstajajoč zopet omahne. „Gotovo mi je pohabil nogo!“

Tomič se skloni ter reče: „Okleni se me okrog vratu, pa te odnesem tje gori!“ In v kratkem je korakal počasi, noseč Iva na svojem hrbtu.

Ivo ni bil jedini izmed onih, katere je dosegla turška kroglica. Podobnih nesrečnežev bilo

je zgoraj že večje število, a še neprestano so donašali novih. Kaj pa naj počno z ranjenci v Šipki? Zdravnikov je sicer nekoliko, toda kam položiti bolne? Tudi tu je pomoč kmalo pri rokah. Težko ranjene odpeljuje čez Balkan v veliko vojaško bolnico v Gabrovo; lahko ranjeni pa ostanejo tu. Treba je vse nesrečneže pregledati; vsakemu je treba rano izprati in obvezati. Zdravniki imajo dovolj posla.

Ivo je prišel še le čez dve uri na vrsto. Ves ta čas ni niti za trenutek pokazal, da čuti neizrekljivo bolečino. „Aj, tebe, junak, pa je bašibozuk hudo oplazil!“ reče zdravnik, ogleduje levo nogo. „Hm, hm, to je zares odurno! Boli — močno boli, kaj ne? Ne, ne pomaga nič — kar je, pa je! Za to pa ste jih tudi dobro izprašili; spoznali so hrabre junake, balkanske sokole!“ Tako govoreč, mu je obvezal ranjeno nogo.

Ko je bil oddelek ranjencev obvezan, položili so jih tovariši na vozove.

„Kaj se zgodi z menoj? Vprašaj jih, Tomič!“ reče Ivo, ne znajoč, ali ostane v taboru.

(Dalje prihodnjič.)

v Slov. Gradcu, Janez Mihelič v Celju, Boštjan Selišek, krojač v Celju, Šimon Gajšek pri Sv. Lorencu nad Prožinom, Josip Rezar, posestnik v Trnovljah, Janez Pečar, posestnik v Vojniku, dr. J. Riebl, zdravnik v Celju, Franc Uratarič, posestnik v Vojniku, Matija Kos v Oplotnici, Franc Potočnik v Slov. Gradcu, Franc Šorn v Ostrožnem, Franc Nidorfer, Vrbje, Emil vitez Schwarzer v Kostivnici, Adolf Weber, gostilničar v Laškem trgu, Andrej Rom v Košnici, Josip Strmecki v Goraji Sušici, Martin Urško, mizar v Celju, Franc Cetin v Selah, Andrej Pikel, posestnik v Žalcu, Franc Majcen, posestnik na Proseniškem, Vinko Sorčič v Kapelah, Peter Rikl pri Sv. Lenartu, Anton Rožaj v Dolnjivasi, Alojzij Šuler, posestnik v Grižah, Ignacij Samec iz Vojnika, Karol Bayer, trgovec v Arclinu, baron Ludovik Wittenbach pri Sv. Jeronimu, Pavel Apat, posestnik v Ivenci, Franc Roblek, posestnik v Žalcu in Franc Skaza na Paki. Namestnim porotnikom pa so izvoljeni gg. Karol Kopp v Celju, Josip Jezernik v Polulah, Jurij Hrastnik na Starem gradu, Rudolf Kuhn v Celju, Jakob Ludvik v Celju, Simon Krušič, umirovljen orož. stražmešter v Celju, Filip Lokošek v Štoreh, Anton Kaplja v Celju in Karol Ban v Babnem.

Poštne zadeve.

Slovinci, na branik za svoj jezik in narodnost!

Ustrežaje prošnji nekega gosp. župana, pričujemo v tej številki besedilo prošnje na vis. c. kr. trgovsko ministerstvo za slov. napise, poštne tiskovine itd. pri naših c. kr. poštah, da se slavnim občinskim, visoko čast. farnim in drugim uradom kakor tudi zasebnim strankam prihrani oziroma olehči sestavljanje jednake prošnje:

Visoko c. kr. trgovsko ministerstvo!

Udano podpisani občinski urad (knezoškofijski župni urad, krajni šolski svet itd.) prosi nujno v imenu vsega prebivalstva za slovenske napise zunaj in znotraj c. kr. poštne urada v . . . . (ime pošte) . . . . v kterega poštne prometu se nahaja naša politična občina (fara, šolska občina itd., ako je občina le deloma v področju dotične pošte, se omeni: . . . se nahaja velik del naše politične občine, fare itd.), za slovenske poštne vrednotnice, za slovenske poštne tiskovine, za slovenski poštni pečat, za poštne uradnike, ki se bode nasproti slovenskim strankam objektivno obnašal, in ki ume naš slovenski jezik ter podpiramo svojo prošnjo s sledečimi pritožbami in razlogi:

1. Pritožbe zaradi tukajšnjih nepostavnosti:

1. Na c. kr. poštne uradu v . . . . (ime pošte) je zunaj na poslopju napis: „K. k. Postamt“, „Sammelstelle des k. k. Postsparkassen-Amtes“ itd., slovenskega napisa: „C. kr. poštni urad“, „Nabiralnica c. kr. poštne hranilnega urada“, ni nikjer.

2. Znotraj poštne urada so vsi napisi, kakor: „Amtsstunden“ itd., nadalje vsa naznanila poštne urada in c. kr. poštne in brzojavnega ravnateljstva v Gradcu pribita le v nemškem jeziku, v slovenskem jeziku ni niti napisov, niti nobenih naznanil.

3. Uradni pečat ima le nemško poštno ime: (n. pr. Steinbrück-Bahnhof, Römerbad, Hobeneegg, Ponigl itd.) slovenskega imena: . . . . (n. pr. Zidanimost-kolodvor, Rimske toplice, Vojnik, Ponikva itd.), ki je v narodu že od starih časov v rabi, ni na njem.

4. Naš c. kr. poštni urad v (ime) . . . . ima v zalogi samo nemške poštne vrednotnice, kakor: „Correspondenzkarte, Kartenbrief, Postbegleitadresse, Postanweisung“ itd. itd. in rabi samo nemške tiskovine, kakor: „Aufgabe-Schein, Retour-Recepisse, Anweisung des k. k. Postsparkassen-Amtes“ itd.

Ali pa: Naš c. kr. poštni urad ima sicer vse dvojezične (nemško-slovenske) poštne vrednotnice in tiskovine v zalogi, ima pa povrh tega še posebej samo nemške poštne vrednotnice in tiskovine, katere poštni uradnik (ime ekspeditorja, ekspeditorice, oziroma poštarja) neprestano rabi, dvojezične, ki ustrezajo enakopravnosti našega jezika rabi le tedaj, ako stranka to izrečno zahteva, ali pa se izgovarja, da so dvoje-

zične vrednotnice in tiskovine pošle in da se niso druge oskrbele. S tem zapostavljanjem dvojezičnih vrednotnic in tiskovin in s prepogostimi neopravičenimi izgovori se hoče v našem c. kr. poštne uradu na zviti način konzum dvojezičnih vrednotnic in tiskovin znižati in potlačiti na mogočo najnižjo mero.

5. Poštni uradnik g. . . . . (poštna upraviteljica, poštar) v poštne uradu . . . . (ime pošte) ne ume slovenskega jezika, kar ni samo na škodo poštne prometu, temveč tudi na škodo prebivalstva.

Ali pa:

Poštni uradnik g. (ime) . . . . (poštna upraviteljica, poštar) ume sicer slovenski jezik, toda kaže sovraštvo do našega jezika s tem, da nam na slovenska vprašanja ne da odgovora ali pa naravnost zahteva, da se mora na pošti nemško govoriti. Pri oddaji pisem s slovenskimi naslovi zahteva, da mora biti nemško pisan in pri poročenih pismih in drugih pošiljkih piše na poštne oddajne liste ime naslovljenec z nemškim pravopisom t. j. drugače, kakor je v naslovu napisan in krši s tem poštne službeni predpis, ki velevala, da se morajo imena natančno tako pisati, kakor so pisana na pošiljkih. Sploh kaže on (ona) v svojem vedenju veliko pristranost in mržnjo do našega jezika in naroda itd.

6. Ako se je morda že prej o katerej si bode zadevi vložila od koga v občini kakoršna koli pritožba proti netaktnemu postopanju poštne uradnika na c. kr. poštne in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu, in je ta pritožba ostala brez vidnih nasledkov izboljšanja poštne razmere, tedaj se naj na tem mestu omeni sledeče:

Proti (ime pošte) se je bila že lani vložila pritožba na c. kr. poštne in brzojavno ravnateljstvo, toda razmere so ostale na tej pošti do zdaj neizpremenjene; zato se visoko c. kr. trgovsko ministerstvo ob enem prosi zaukazati poštne ravnateljstvu v Gradcu, da se naj na jednake pritožbe ozira in pokaže podrejenim uradom svojo postavno veljavo in ugled.

Spodnje-štajerske novice.

(Duhovniške premembe.) Nadžupnijo pri Sv. Križu tik Slatine dobil je č. g. Franc Korošec, učni prefekt dijaškega semenišča v Mariboru. — Umrli je dne 1. aprila č. g. Jožef Žehelj, duhovni svetovalec in župnik v Mozirji, star 77 let. N. v m. p.!

(Službi sta menjala) davčna oficijala gg. Oton Kordon v Ljutomeru in Jan. Zigroser v Mariboru.

(Imenovanje.) Sodni pristav pri graškem deželnem sodišču dr. Rudolf Kušar imenovan je sodnim tajnikom.

(Promocija.) Vitanjski rojak g. Fran Jankovič bil je dne 31. m. m. na Dunaji promoviran doktorjem vsega zdravilstva.

(Razpisana učiteljska služba.) Na štirirazredni dekliški šoli v Slov. Bistrici razpisana je služba stalne podučiteljice za prihodnji tečaj. Prošnjo je vlagati do 30. aprila. Naglašamo to posebno zбоk tega, ker se je tudi svoječasno na tej šoli podobna jedna služba pravočasno razpisovala, a ker je mesto v II. plačilnem razredu, je slovenski prosilki na škodo nek Achitsch prošnjo — založil. Morda sedaj bolje pazi.

(Šolske vesti.) V trirazrednico razširi se dvorazredna šola na Ptujski gori. Nadučiteljem za deško šolo v Ptujih imenovan je gosp. Anton Stering, na nemški šoli v Vitanju pa g. Anton Weixler iz Mute. Stalne podučiteljice na svojih dosedajnih mestih postale so gospice: Izabela Siebesberger na dekliški šoli pri Sv. Magdaleni v Mariborskem predmestju, Viktorija Kautzner v Št. Ilju v Slov. goricah, Eliza Valenko v Spodnji Polskavi in Marija Garbeis pri Sv. Križu pri Slatini.

(Pri občinskih volitvah na Teharjih) zmagala je častno naša stranka. Oddanih je bilo glasov v pozameznih razredih: III. razred 105 slovenskih, 49 nasprotnih, II. razred 26 slovenskih, 12 nasprotnih, I. razred 6 slovenskih ter 5 nasprotnih. — Tokrat smo Slovenci precej napredovali po vsih razredih, Nemci pa so šli nazaj. Pri zadnjih volitvah imeli smo Slovenci v III. razredu 102 glasa, nasprotniki pa 58 glasov, v

II. razredu mi 28 glasov, oni pa 14 glasov, v I. pa je bilo 5 in 5 glasov, tako da je odločil žreb. — Izvoljeni so odbornikom gg.: III. razred Ivan Pišek, Ignac Cajhen, Jožef Rebov in Anton Štor; namestnikom pa Martin Gajšek in Janez Štor. II. razred Franc Špes, Jožef Kač, Franc Štor in Martin Štante; namestnikom Štefan Koštomaj in Karol Koštomaj. I. razred dr. Vinko Dolschein, Boštjan Kovač, Jože Šuhl in Franc Dimec; namestnikom pa Karol Rezar in Jožef Kamenšek.

(Pri občinskih volitvah na Teharjih) dogodilo se je dokaj zanimivosti. Vsega danes ne moremo opisati, ker nam ne pripušča prostor in bode to storil šentanski puščavnik. Povedati je marsikaj o sredstvih nasprotnikov, volitvi sami in pa tudi o gospodu c. kr. komisarju in njegovem obnašanju.

(Na Teharjih) so se po volitvi nasprotniki stepli med sabo. Govori se, da je glavni vodja nemškutarske-socijalne stranke Martin Koštomaj, jednega svojih pristašev obdelal precej z vilami v nekem hlevu. Tako, prej šuntati potem se pa pretepavati, to je geslo vsokov!

(Laški trg.) Dne 4. t. m. vihrala je raz sodišča na Laškem bela zastava v znak, da je ječa brez kazencev in ni nikdo zaprt.

(Volilna shoda v Jurkloštru in Št. Lenartu nad Laškem) imela sta nepričakovan vspeh. Pri obeh jo bila vdeležba razmeroma obila. Zbranim volilcem je g. Dragotin Hribar iz Celja dopoldne v Jurkloštru popoldne pa v Št. Lenartu nad Laškem temeljito razlagal narodno gospodarstvo z ozirom na občinske razmere in o pomenu občinskih volitev za narodni razvoj. Poslušalci so bili sila navdušeni, in kakor kaže izid volitev tudi mož beseda. Dobro bi bilo večkrat pogledati v take kraje, kajti ljudstvo je dobro in ukaželjno in trud bi se obilo poplačal.

(Pri občinskih volitvah v Jurkloštru) dne 4. in 5. t. m. so Geipel in nemškutarji popolnoma pogoreli. Zmagali so zavedni Slovenci! Čast in slava jim!

(Nepoznan mrtvec) V Št. Jurju ob Tabru izvlekli so pretečeni teden iz vode pri neki žagi okolo 50 let starega moža, kogar pa nikdo ne pozna.

(Novo pevsko društvo.) Visoko c. kr. namestništvo v Gradcu potrdilo je ustanovitev slovenskega pevskega društva „Vranska Vila“ s sedežem na Vranskem po predloženih pravilih.

(Sadje- in vinorejsko društvo za soštanjski okraj) ima dne 17. aprila t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni gosp. J. Skaza v Velenji svojo glavno skupščino s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav. 2. Poročilo blagajnika. 3. Poročilo tajnika. 4. Predavanje potovalnega učitelja gosp. J. Beléta. 5. Vzprejem novih udov. 6. Slučajnosti. Vsi društveniki in drugi prijatelji sadja in vinoreje so k vdeležbi vljudno povabljeni.

(„Kmetijsko bralno društvo na Ponikvi“) zboruje na Veliki ponedeljek popoldan ob 3. uri v prostorih g. Fr. Podgoršeka s sledečim vzpredom: Govor potovalnega učitelja g. M. Jelovška o živinoreji; tombola, petje in prosta zabava. K obilni vdeležbi vabi odbor.

(Tobakarna na Ponikvi ob j. žel.) zdrážba se tekmovalnim potom dne 26. aprila ob 10. uri predpoludnem.

(V Poličanah) dovolila sta se dva nova letna sejma, a to v ponedeljek po Cvetni nedelji ter 10. julija vsakega leta.

(Posojilnica v Pišecah) imela je leta 1897 prometa 38.480 gld. 11 kr.; pristopilo je 88 novih udov z 317 deleži, izstopilo pa 11 udov z 32 deleži, tako, da šteje 593 udov, ki imajo v deležih 1632 gld. Čistega dobička je 328 gld. 56 kr., ki se na razne dobrodelne namene razdeli, 40% se doda k rezervnemu fondu, ki šteje 1. januarja 1898, 3688 gld. 14 kr. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud in se obrestujejo po 5%. Posojila se dajejo proti 6% samo zadružnikom. Uradni dan je vsako nedeljo od 8. do 12. ure dopoldne in v potrebi tudi po četrtekah ravno tisti čas.

(Vremenska postaja na Cvenu) beleži v mesecu marciju: Povprečna toplina 5.4° C. Najvišja toplina dne 19. ob 2 h. p. 18.5° C. Najnižja toplina dne 11. in 12. ob 7 h. a. 5.0° C. Največ padavin dne 26. 7.3 mm. Vsota padavin 35.8 mm. Število dni s padavinami 14, s snegom 2, z meglo 4. Povprečna oblačnost 5.6.

(Gasilno društvo v Cezanjevcih pri Ljutomeru) priredi na velikonočni ponedeljek tombolo v gostilni g. Ivana Slaviča na Kamenščaku. Začetek ob 4. uri popoldne. K mnogobrojni vdeležbi vabi odbor.

(Požvinjeni ljudje.) Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah živel je pri od moža ločeni Mariji Walch in njenem sinu Ferdinandu nek 84letni starček, ki je imel 800 gl. premoženja. Ko ga pregovorita, da napravi oporoko, v kateri zapušča v slučaju smrti onih 800 gl. Mariji Walch, ki se nasprotno zaveže, da mu bo najboljša stregla do smrti, napadeta ga oba Walch, razbijeta mu glavo ter ga pokopljeta v svinjaki. Le po naključju najde nek tujec čez dva dni truplo ubitega, na kar so Marijo in Ferdinanda Walch zaprli.

(Nemška kultura na novo dokazana.) Mariborski kulturonošci, ponosni sinovi našega patentiranega „Herrenvolka“, so zopet završili junaški čin in že se jim opleta venec neusahljive nemške slave okoli njihove modre butice. V noči od nedelje na ponedeljek so mariborski nemškutarčki novemu slovenskemu odvetniku gosp. dr. R. Pipušu povsem razrezali na dveh straneh hiše nabiti napis, ki je bil na platno narejen. Gosp. dr. Pipuš je imel toli poguma, da je naredil slovenski napis: „Odvetniška pisarna Dr. R. Pipuš“, in spodaj „Advokaturskanzlei“. To se mora na g. Pipušu javno pohvaliti, da je, dasi začetnik, vendar odločno nastopil, dočim se starejši njegovi tovariši še niso povzpeli tako daleč. Njegov slovenski napis pa je bil kakor menda on sam, mariborskim germanskim puranom trn v peti, in ker se ne morejo maščevati nad njim, maščevali so se nad nedolžnim napisom. Upamo, da bo služilo to novemu odvetniku le v — reklamo. Zato mu priporočamo, da obdrži nekaj časa razrezani tabli — kot viden znak nemške olike in kulture ter sebi v — reklamo! Tako bo ustrezno vsem! Stvar je torej za dr. Pipuša prav dobra in zato se lahko samo smeje takim vandalskim izbruhom mladih Tevtonov. A nekaj družega je treba uvaževati! Pisarna je na jedni najboljjudnejših cest, ki je tudi po noči dobro razsvetljena. Zlikovci so morali imeti lestvo, in ves plemeniti akt je potreboval precej časa. Kje pa je bila tedaj naša slavna policija?! No, bila je slepa in gluha, kakor sploh za vse čine nemškutarških ponočnjakov in razgrajčev! To je treba zapomniti!

(Glavna tobačna zaloga v Mariboru) odda se na tekmovalni zdražbi dne 28. t. m. ob 10. uri predpoludne pri okrajnem finančnem ravnateljstvu v Mariboru.

(Smrtno obsodbo) izreklo je mariborsko okrožno sodišče minuli teden za zidarja Franca Vračka iz Poličkega vrha pri Pesnici, ker je ubil svoječasno, kakor smo poročali, tasta in taščo ter ju oropal. Žena njegova je oproščena.

(Osebna vest.) Predsednikom graškega sodišča določen je baje sedajni predsednik deželnega sodišča v Celovcu dr. Perko.

Druge slovenske novice.

(Imenovanje.) Okrajni zdravnik g. dr. Stanislav Sterger imenovan je višjim okrajnim zdravnikom.

(Okrožnim zdravnikom) za Bohinjski Bistrico imenovan je zdravnik g. dr. Adolf Wagner, dosedaj v Pragi. — Okrožnim zdravnikom v Litiji pa dr. Ivan Premrov, sekundarij dež. bolnice v Ljubljani.

(Osebna vest.) Pri finančni prokuraturi v Ljubljani imenovan je kancelist Danijel Štamcar oficijalom, a davčni pristav Josip Franz kancelistom.

(† Lujiza Pesjakova) Dne 31. marcija umrla je v Ljubljani priljubljena slovenska pesnikinja in pisateljica Lujiza Pesjakova roj. Crobath, stara 69 let. Pogreb bil je v soboto dne 2. aprila med velikansko vdeležbo. Slava njenemu spominu!

(Koncert „Glasbene Matice“), ki se je vršil dne 3. aprila t. l. v „Narodnem domu“ ljubljanskem, obnesel se je vrlo dobro. Solisti kot zbor so prav dobro rešili svojo težavno nalogo, posebno pa seje odlikoval dr. Bela Stuhec iz Ptuja. Koncert je bil dobro obiskan. „Pasijon po sv. Matevžu“ je pomnožil število lavorik „Gl. M.“.

(Državnozborni mandat odložil) je radi slabega zdravja dr. Franc Šušteršič, odvetnik v Ljubljani.

(Ljubljanski oo. jezuitje) zgradili bodo letos v Ljubljani novo cerkev posvečeno deželnemu patronu sv. Jožefu. Sedaj se nabirajo prispevki po deželi. Ta cerkev bo stala na Poljanskem predmestju ob Elizabetnej cesti.

(Slovensko gledališče.) „Dramatično društvo“ je završilo v soboto dne 2. aprila t. l. s šaloigro „Tambor v Puebli“ (na korist igralcem: Danilu, Kranjcu, Lovšinu in Verovšku) svojo letošnjo sezono.

(Regulacija ljubljanskega mesta.) Letos bode regulac. odsek obč. sveta deloma odkupil deloma razlastitvenim potom pridobil zopet več za regulacijo mestnih ulic, cest in trgov potrebnih stavbnih parcel in odstranil zatem dotične hiše.

(Mestna elektrarna ljubljanska je sedaj definitivno po mestnej občini prevzeta v lastno oskrb in upravo. Nadejati se je, da sedaj pone hajo pritožbe o slabej razsvetljavi v Ljubljani. Tudi celovski mestni zastop je mislil zgraditi si svojo elektrarno, a ker je že odveč zadolžen Celovec, so mestni očetje z izgovorom, da se ne rentira taka razsvetljava, — zabavljali čez ljubljansko elektrarno. To so vam — „gadje!“

(Učiteljske sposobne skušnje) pričnejo se v Ljubljani dne 2. maja t. l.

(Ljubljansko vojaško bolnico in skladišče) bodo prihodnje leto odstranili, ker se bode nova garnizijska bolnica zgradila.

(Izseljevanje v Ameriko in Brazilijo.) Zadnje dni je bilo v Ljubljani na južnem koldvoru prijetih več oseb iz črnomeljskega okraja, ki so jo hoteli odkuriti v Ameriko in Brazilijo. Mej tem ko gredo lahkomišelnih ljudi sleparskim agentom doma na limanice, pa dohajajo iz ondotnih dežel pisma od domačinov, v katerih je opisana vsa revščina in nevarnost za naše ljudi. K sreči kranjska deželna vlada in ljubljanska policija vsem agentovskim elementom trdo na vrat stopata. Torej: Slovenci, ne v Ameriko; za pridnega je kruha in dela dovelj doma!

(Uporaba jetnikov.) Kakor druga leta, uporabljalo se bode tudi letošnjo pomlad več kranjskih kaznjencev in prisiljencev pri ureditvi hudournikov in vodotokov na Koroškem in drugod. Tudi pri zgradbi cest, kopanji vodovodov in podobnih delih se jih mnogo uporabi, ker so spretni in — ceni delavci.

(„Cesarska lipa“.) Na Dobravi pri Kropi so dne 31. marcija pred gostilno pri Valentinu usadili lipo ter jo v trajni spomin cesarjeve petdesetletnice nazvali „cesarsko lipo“.

(Zgorela je) v Koželovci pri Novem mestu 78letna Marija Glavič. Delala sta s sinom v vinogradu, a ker jo je zeblo zakurila si je v kleti, pri čemer se ji je užgala obleka.

(Amerikanske trte in prihodnost naših vinogradov.) Posestniki-vinogradniki iz črnomeljskega, metliškega in krškega okraja so z letošnjo zimo zadovoljni. Trta ni vsled mraza nikjer pozebla in do zdaj kaže povsod lepo. Amerikanski cepiči uspevajo prav ugodno, primejo se kaj radi, in to in druga ugodna znamenja kažejo, da se bodo naši vinogradi v desetih ali dvajsetih letih prav zdatno opomogli in da bodo vinski pridelki na Dolenjskem se nepričakovano pomnožili. Prihodnost našim vinogradom je torej po dozdanji skušnji zagotovljena, kar mora nas vse z veseljem in tolažbo navdajati. — Tudi na Vipavskem je „Amerikanka“ v naših vinogradih se že udomačila. — V Istri bode trebalo še nekaj truda, da se doženejo podobni uspehi.

(„Občinski dom“.) Tako se bode nazivalo novo jednonadstropno poslopje, katero si bode prihodnje leto zgradila občina Rovte nad Logatcem. V njem bo nastanjeno pevsko društvo „Planinski Glas“ z „bralnim društvom“, občinska pisarna, jedno stanovanje in hranilnica ter posojilnica za Rovte. V istem času bode tudi že ondotna šola razširjena. A občina bode morala skrbeti tudi za primerno učiteljsko stanovanje.

(Slovenska zmaga.) V Libučah na Koroškem zmagali so Slovenci pri občinskih volitvah v vseh treh razredih, dasi so Nemci na vso moč pritiskali.

(„Edinost“) politično glasilo za Primorsko v Trstu začela je izhajati po dvakrat na dan v povečani obliki. Da se je kaj takega doseči zamoglo, storila je vztrajnost ondotnega političnega društva jednacega imena, kakor i hvalevredna gmotna požrtvovalnost poedinih rodoljubnih src, ki so dosegli, da ima list sedaj svojo lastno tiskarno v Trstu. Listu, ki tako srečno bodri in navdušuje primorske brate že 22 let kakor tudi vsem narodnim dobrotnikom, ki so mu ostali zvesti pospešitelji, izrekamo naše bratovske pozdrave ter voščimo vsestranske sreče. V prospah!

(Vojaški beguni.) Iz Gorice zbežali so od mariborskega polka št. 47 štirje vojaki čez mejo v Italijo. Ukradli so si za pot 500 gl. iz kompanijske blagajne.

(Na Goriškem) imeli so ta teden vsled ne-prestanega deževja na mnogih krajih povodenj. Soča je stopila čez bregove ter preplavila okolico. Zapreti so morali več tovarn.

(Niti cerkve ne pusté) V Buzetu v Istri bila je na cerkvenem stolpu plošča v dvojezičnem napisu kedaj so cerkev zidali. Italijani pritožili so se zoper hrvaški napis na ministerstvo, a ko ni hotel od tam predolgo priti ukaz, naj se hrvaški napis odstrani, lotili so se tega dela sami ter izklestili ploščo s hrvaškimi črkami iz cerkvenega zidu. Razumno je hrvaško razburjenje; kaj bi bilo, ko bi po naših slovenskih pokrajinah kazali enako nestrpnost do nemščine po naših božjih hišah. Nazvali bi nas najmanj „Hune“.

(Odbor akademičnega društva „Slovenije“ na Dunaju) se je na I. rednem občnem zboru v letnem tečaju dne 1. aprila t. l. sestavil tako le: Predsednik: phil. Jožef Reisner; podpredsednik: meh. Ignacij Šega; tajnik: jurist Ivan Bakovnik; blagajnik: jur. Anton Bončar; knjižničar: phil. Hinko Vodnik; arhivar: jur. Aleksander Fatur; gospodar: jur. Vekoslav Kukovec; namestnika: jur. Francišek Jerala in arh. Ignacij Stembov.

(Poziv gostilnam) Avstrijski touring-klub namenil se je, da bode določil po vseh mestih in krajih avstrijsko-ogrske monarhije in obmejnih dežel znamenite hotele in gostilne kot podružne hotele ozir. podružne gostilne za svoje člane in za člane onih kolesarskih društev, ki so z njim v zvezi namreč do sedaj: angleškega touring kluba, nemškega „Touren“-kluba (Allg. Radfahr Union), belgiškega touring kluba, švicarskega touring kluba, italijanskega touring kluba, luksenburškega touring kluba, splošnega nizozemskega „Wijrieder“ društva, ki reprezentujejo skupaj čez 100.000 kolesarjev, kakor tudi za člane avstr. automobil kluba ter da bode sprejel zapisnik teh podružnih hotelov v ročno knjigo za člane avstr. touring kluba. Oštirji se pozivljajo poslati svoje adrese generalnemu tajništvu avstr. touring kluba Dunaj, 1, Nibelungengasse 8, da bode mogel stopiti z njimi v dogovor.

Druge avstrijske novice.

(Nadvojvoda Fran Ferdinand d' Este), določen naslednik avstrijskemu cesarju, dobil je zadnje dni lastnoročno pismo cesarja, v katerem izreka cesar svoje veselje nad njegovem popolnem ozdravljenju ter ga imenuje zraven sebe najvišjemu poveljniku vojske, ki bo vodil večje armade. S tem pristojajo nadvojvodi iste časti, kakor generalnemu inspektorju. Za pobočnika dobi jednega štabnega častnika, za ordonanco pa jednega stotnika ali ritmojstra.

(Delegacije) snidejo se že dne 9. maja. Stori se to tedaj še predno je parlamentarnim potom določena kvota med Avstrijo in Ogrsko, najboljši dokaz, da ni bil grof Thun srečen s posredovanjem pri opoziciji. Državni zbor zboroval bo tedaj le od 20. aprila do 7. maja — in v tem času naj se reši tako zapleteno jezikovno vprašanje.

(Državni zbor.) Precej burne bile so tri zadnje seje. V prvi interpelovalo se je vlado zaradi nečuvvenega postopanja državnih pravdnistev zoper časopise, naj si pa prinašajo isti le razprave v drž. zboru, o čemer je prosto vsakemu govoriti in pisati; vendar pa so urednika nekega delavskega lista zaradi priobčene interpelacije v drž. zboru pozvali pred sodišče ter ga obsodili. — Da je tako postopanje proti ustavno, strinjali so se vsi nemški poslanci med saboj in z osta-

limi strankami. Po razglasu proračuna volila je zbornica 48 članov v budgetni odsek, med temi štiri zastopnike „Slovansko-krščanske narodne zveze“, namreč posl. Barvinski, Borčič, dr. Gregorčič in dr. Krek. Pri nadaljni razpravi o ministerskem programu, pobijal je med drugimi govorniki Thunovo neodločnost in popustljivost napram Nemcem Čeh dr. Vašaty. Gledé pretiranih zahtev Nemcev rekel je govornik: „Kdor zahteva konec 19. veka nemški državni jezik, spada v norišnico. Nobeden vladar ne bo take neumnosti potrdil, ker bi si s tem razrušil državo. Opaža pa se od dne do dne, kako rezervirano se vede grof Thun napram Slovanom ter se ne boji očitno stremiti za tem, da ustreza v raznem obstrukcijski stranki. Le da se prikupi tej siloviti stranki, preprečil je izvolitev dr. Kramara predsednikom proračunskega odseka. Jugoslovanska stranka je vsled takega postopanja po pravici nezadovoljna, ker imajo nje posamezni zastopniki že itak dovolj povoda biti nezadovoljnimi z obok krivičnega postopanja deželnozborskih večin, ki so sklepale baš letos mnogo na zatiranje slovanskih sodeložanov namenjenih točk, a dunajska vlada ne pokaže niti odločne izjave, da nas sploh misli braniti. Nemške stranke, dasi so si sicer med saboj v laseh, znajo na tihoma ceniti taka neposredna poročstva Thuna; tako nameruje „Katoliška ljudska stranka“ napraviti nekako srednjo stranko v parlamentu, katera bi pomagala Thunu rušiti slovansko večino. Sploh pa Thunovo stališče ni nikakor naporno. Nemške stranke prepirajo se med saboj ter kljubovaje druga drugi ubogajo Thuna, isto storijo pa tudi Slovani v nadi, da bo znala vlada „svoječasno“ ceniti našo skromnost in pokorščino. — Ker bo prihodnja seja še le 20. t. m., ima časa jedna kakor druga prevdariti, pride li tem potom rešitev narodnostnih in državnih potreb.

(Ministerski in kronski svet) pod predsedstvom presv. vladarja sklenil je zahtevati od drž. zbora 55,000.000 glđ. za pomnoženje mornarice.

(Češkim Nemcem) je razgrajanje naravna potreba. Ker jim Čehi ne dajo dovolj povoda — ali jih pa navadno prezirajo — začeli so praskati svoje. Tisti Zdenko Schücker, ki jim je bil lansko leto še prvi za Wolfom in Bismarckom, je prva „bratovska“ žrtva. Ker se ni hotel pokoriti Wolfovim predlogom, napadajo ga sramotilno po listih, a v Hebu napravili so mu ne davno „veliko mačjo godbo“. Čas vrti se ne prestando.

(Umrl je) v Budapešti dne 5. t. m. grof Geza Szapari, vrhovni dvorski mojster.

(Nasledki civilnega zakona za hrvatsko narodnost.) Umevno je bilo, da si Mažari niso izmislili civilnega zakona jednostavno, temveč so zasledovali pri tem koristi za bodočnost. Ker se po tem prostem zakonu ne sili nikogar premeniti svoje vere, porabijo to priliko kaj radi takozvani „boljši“ krogi iz Hrvatske in Slavonije, da se dajo v katerem ogrskem kraju poročiti. Vere pravimo, se ta zakon ne dotika, ker se niti ne vpraša ima li kateri poročencev sploh vero, pač pa postanejo na ta način poročenci — mažarski dražvljani. Nekteri listi, ki igrajo pri Hrvatih žalostno ulogo posredovanja z Mažari, povdarjajo nalašč enake slučaje, češ, vsega tega bi ne bilo, ne trebalo bi Hrvaški gubiti svojih podanikov — sprejmejo naj civilni zakon tudi v svojo kraljevino! To je tedaj konec mažarskega joka!

(Mažarski vseučiliščniki) imeli so dne 31. m. m. velik shod, na kojem se je burno sklenilo, da nočejo ne letos ne v bodoče praznovati 11. aprila v spomin uvedanja zakonov leta 1848., kakor je to sklenil ogrski zbor, a to zbok tega ne, ker se ni dovolilo proglasiti 15. sušca narodnim praznikom, na kateri dan je napočila omenjenega leta vstaja zoper Avstrijo. Dan 15. sušca bodo vendar obhajali nadalje vkljub vsaki prepovedi. Prišlo je do spopadov med dijaki in onimi, ki so hoteli ugovarjati. Poseči je morala policija vmes. Rektor pa je dal drugi dan nabiti na vseučiliščno tablo poziv, naj se mladina spominja starodavne vernosti napram kralju — vladarju ter sedaj isto pokaže. Toda mladi duhovi so baš tako zaslepljeni za Košutove ideje, kakor naši nemški za Prusa Bismarcka.

Ogled po širnem svetu.

(Iz Krete) pride 2. bataljon našega 87. pešpolka dne 16. ali 17. t. m. v Pulj, od koder odidejo rezervisti, nadomestni rezervisti ter vsi čez tri leta službujoči dne 18. aprila v Celje, kamor znajo dospeti že 19. ali 20. aprila.

(Zopet Zola.) Kakor znano, obsojen je bil pisatelj Zola zbok razžaljenja vojaškega sodišča na jednoletno ječo in ogromno denarno globo. Proti tej obsodbi vložil je pritožbo. Prizivno sodišče oprostilo ga je vsaktere kazni. Tožbo je bil vložil namreč vojni minister, ki pa ni bil v to opravičen, nego storiti bi bilo moralo to vojno sodišče samo, kojega je obtoženec razžalil.

(Med Španijo in Ameriko) je že vojna skoraj neizogibna. V Španiji, ki je denarno precej slabotna, pojavlja se dan na dan občudovanja vredna požrtvovalnost domoljubov. Prirejajo se gledališčne predstave, kojih doneski so namenjeni vojni blagajni. Pri tem tekmujejo od bogatašev do delavcev, da temveč plačajo vstopnine. Govori se o radovoljnem sklepu vseh podanikov darovati jednodnevni zaslužek v to svrhu. Papež Leo XIII. ponudil se je obema nasprotnima si državam v posredovanje, a Amerikanci najbrže ne odnehajo. Sev. Amerika ima pač močno brodogradnjo, a ker nima stalne vojske, treba je vojake še le zadnji čas kot prostovoljce vabiti, kojih lep del bo dvomljive vrednosti ter še povsem neizurjen. Španija pa ima razen dokaj izvežbane stalne vojske obilico malih torpednih lovilk, ki znajo v ugodnem slučaju celo nadkriti težko ameriško brodogradnjo. Morda ni daleč čas, ko se bo začelo poročati o tem krvavem plesu.

(Evropsko tekmovalstvo v Aziji.) Nevoščljivost evropskih velesil pripomogla je že trem lepe vspehe na škodo Kitajske. Začetek je napravila Nemčija, ki je s prepustitvijo jedne luke maščevala umoritev dveh svojih misijonarjev. Iz zavisti zasedla je potem Rusija kar dve pristanišči, iz istega nagona znala si je tudi Angleška pridobiti luko „Wei-hei-wei“, a sedaj oglašja se še baje tudi Francoska. Čuditi se je le kitajski potrpežljivosti.

Dopisi.

V Šoštanj, nekega dne po novem letu. Tukaj Vam torej sedim, gosp. urednik, v restavraciji slovenskega hotela „Avstrija“, pomakam belo gosje peró v črno tinto in Vam pišem. Naveličal sem se bil svojega brloga v Celju, pa jo mahnil sem gor-le v Šaleško dolino. Ko sem zavezaval svojo popotno culo, ste mi rekli, gosp. urednik: „Ljubi puščavnik Zeblogar! ko že greš v Šaleško dolino, nastavi tu in tam svoj rešpetlin pa nam potem piši, kar boš kaj videl tam gori. Zadnje čase dobivamo od ondot pogostokrat dopise. Morebiti zveš še ti kaj novega!“ Tako ste mi naročali. Ali ni res? Šel sem bil torej pa prišel sem samo do Šoštanja; dalje za sedaj nisem mogel. Naj Vam povem, zakaj ne. Prvič se mi Šoštanj sila dopade, ker imajo v vsaki drugi hiši krčmo; drugič se mi dopade Rajsterjev hotel „Avstrija“, ker takšnega še v Celji nimamo, in tretjič . . . da, to je tisto! To veste, če človek, posebno, če je puščavnik, pride v kak nov kraj prvič, da se kar ne more nagledati raznih znamenitostij. In kake zanimivosti sem jaz tukaj našel! Zanimali so me že raznovrstni nemškutarji, ki so se mi pa že od daleč odkrivali, ker so mislili, da sem kak trapist iz južne Afrike, ker nosim dolgo brado.

Sprehajam se torej kar po velikem trgu, kar nastavim svoj rešpetlin na neko hišo, ki stoji „Čitalnici“ nasproti. Kako sem se začudil! Zagledal sem namreč na tisti hiši napis z velikanskimi zlatimi črkami, in tiste so se mi tako dopadale, da se kar nisem mogel ločiti od njih! Stal sem in stal in gledal pa gledal. Kako dolgo sem stal, sam ne vem. Moralo je že precej dolgo trpeti, ker, ko sem se iz svojega zamaknjenja in zijanja v tiste zlate črke takorekoč prebudil in se ozrl — stalo je vse črno ljudij, tržanov okolo mene! Jojmene! Vse je kazalo s prstom na me. Skoro sem bil v zadregi. Moški so se natihoma pogovarjali med saboj o meni, ženske so se muzale in kihale, nekateri otročaji pa so bili tako predrzni, da so me kar začeli za dolgo puščavniško haljo vleči. Vsem se je namreč

čudno zdelo, kaj stojim tam pred tisto hišo že cele tri ure na enem mestu pa gledam neprestano tja gori v tiste velike zlate črke.

Začel sem se jim dozdevati sila sumljiv, če se mi ni morebiti zmešalo kako kolesce v glavi. Približa se mi celo redar. Ta bo lepa! Še zaprli me bodo! In Vi, g. urednik, boste krivi, če bom danes v Šoštanji kašo pihal! Približa se mi torej policaj pa me v lepi slovensčini nagovori:

„I, kaj pa gledajo, gospod pater tako dolgo na tej-le hiši?“ (Vidite, tudi policaj je mislil, da sem kak menih!) „Aha! kaj gledam?“ — mu jaz odgovorim.

„Ta-le lepi napis s temi-le velikimi zlatimi črkami gledam! Rečem Vam, gospod policaj, da se mi ta napis tako dopade, da se ga ne morem nagledati! Škoda, da ga ne morem s seboj vzeti; nosil bi ga s seboj po vsem Slovenskem in ga razkazoval povsod za denar!“

To so se smejali tržani na ves glas, ko sem jaz tako spregovoril. In ker so se tako lepo smejali, obrnil sem se k množici in sem še dostavil: „Mene ta dopis posebno za to tako zanima, ker vem, da je vaša občina slovenska, da imate Slovenci večino v občini pa tak lep napis na tej le, tržki hiši!“ — Spet se je vse smejalo! Jaz pa se kar nisem mogel nazijati tistih lepih črk in ne meneč se za to, da je vsa množica norce brila iz mene, sem le gledal in gledal gori v tiste zlate črke!

Vsako črko sem si posebej ogledal, vsako potezo, vsako piko in kljuko. Bral sem napis po krščanski navadi od leve na desno, potem od desne na levo po judovski šegi, bral sem črke skoz rešpetlin, bral sem jih s prostimi očmi: čimdalje bolj se mi je dopadel! Kako se to lepo sveti na solncu in kako se lepo vidi po vsem trgu! Saj so pa tudi velike te črke, malo manjše ko tiste na našem celjskem „Narodnem domu“.

Ja — zdaj bi Vam bil pa skoraj pozabil povedati, kaj prav za prav pomeni tisti napis, kaj je napisano na tisti tržki hiši z zlatimi črkami in v kakem jeziku! Veste, kako se glasi tisti prelepi napis? Tako le se glasi v originalu: „GEMEINDEHAUS“. A? Ali ni to fletno? Ali se mi boste zdaj še Vi, g. urednik, čudili, če se nisem mogel nagledati tega lepega napisa na magistratu šoštanjskem, kjer zboruje in uraduje in gospodari slovenski občinski odbor?

Zdaj veste, zakaj nisem utegnil dalje po Šaleški dolini, zakaj sem kar tukaj obtičal.

Končati morem, ker vlak iz Velenja pride vsak čas in jaz moram oditi, kajti dosti sem videl zanimivega. Pred odhodom Vas še pisмено lepo pozdravlja

Vaš puščavnik Zabrlogar.

Iz Oplotnice. Ker se v zadnjem času o slavi Oplotnice in nje prebivalcev toliko piše, naj še sledeči dopis nekaj pove o njih modrosti in o njih logičnem mišljenju, da bode svet zvedel, zakaj so tako navdušeni za vse, kar po nemštvu smrdi. Pravijo namreč takole:

1. Dolžnost vsakega je, da skrbi za omiko priprostega ljudstva in to se le da doseči, ako se že v šoli rabi le nemški jezik, ker slovenskega že itak zna.

2. Je čisto nepotrebno učiti se slovenski, ker se s tem jezikom pride komaj do Maribora. S tem slepijo naši Oplotničani slovenske kmete, ki jim žalibog le prevelikokrat obsedijo. A poglejmo si vendar malo natančneje ta stavka! Kmalu bodemo videli, da nima niti jeden niti drugi najmanj resnice v sebi, ampak le kar tako govorita dobro vedoč, da naši kmetje še niso toliko izobraženi, da bi spoznali nju podlost. Dragi kmet, vprašam te samo, kaj bi bilo boljše za tvojega sina, ali da ve, da se pravi mizi — Tisch, ribi — Fisch, kaši — Prein povrh pa lustig sein, ali, da si bode vedel izračunati, koliko opeke mu bode treba za novo stavbo, ali koliko sadežev v sadonosnik. A kako bi se mogel poslednjega naučiti, ako bi se najlepši čas porabil le za nemški jezik? Namesto da bi si otrok v ljudski šoli pridobil občno podlago za vsakdanje življenje, kar je le mogoče na podlagi materinega jezika, bi se mučil v učenjem njemu neznanega jezika, tako, da bi izgubil popolnoma veselje do šole in sploh do uka. Komaj iz šolskih klopij, zabredli bi v stanje, ktero se prav

dobro označuje s hudomušno govoricu: „windisch pohrusten — deutsch povergessen!“ Mrzela bi mu vsaka knjiga, kako tudi ne saj bi je ne razumil, ne slovenske, še manje pa nemške. Nasledek tega bi bil, da bi, sami ničesar ne vedeč, verjeli tudi najbolj glupim trditvam drugih, n. pr. da se pride s slovenskim jezikom komaj do Maribora. Kje je tedaj tista omika, katero hočete, slavni Oplotničani, spraviti med kmete s tem, da bi naj bil v šoli nemški poučni jezik. Upam, da je iz te kratke razprave vsak razvidel kako „pametni“ bi postali naši otroci, ako bi se mi ravnali po nasvetih gladkih nasprotnikov, ne prišli bi do omike, pač pa do popolnega spanja v vsakem oziru!

Oglejmo si drugo trditev, da se pride z našim jezikom komaj do Maribora. Ali poznate vi, ki to trdite, le severno svetovno stran? Vemo sicer, da vam je tista najljubša, saj tam gori prebivajo Prusi s svojim Bismarckom, to je z onim možem, ki je provzročil s svojo slavohlepnostjo leta 1866. da ni bilo niti jedne družine na celem Avstrijskem, ki bi ne bila plakala za kakim svojim, ki je moral pustiti svoje mlado življenje na krvavem polju v blagor domovine, — ta mož, pravim, vam biva tamkaj, katerega ne častite samo, ampak ga že skoro obožavate — ker je storil Nemško veliko in jedino v največjo škodo Avstriji; vendar morate že iz znanstvenega stališča še tudi druge svetovne strani pripoznati. Ako se jih pa v svojih nemških šolah niste učili, pa vprašajte svoje otroke, in ti vam bodo povedali, da imamo izhod, zahod, jug in sever. A kdo prebiva na drugih straneh? Nehote moramo s pesnikom govoriti: „Naj je svetov, kolk' če svetov, Slovan povsod brata ima“. Proti jugu imamo Hrvatsko, Srbsko, Črnogoro, Bolgarsko, povsod se glasi jezih slovanski, našemu bratski jezik. Proti večeru prehodimo Koroško, Kranjsko, Primorsko, Dalmacijo, povsod se glasi naš mili jezik, jezik slovenski. In proti jutru? Tu prebivajo Rusi, najmogočnejši narod sedanjega časa, tudi to je naš bratski narod, in potem še govori Oplotničani v svoji razsvetleni modrosti, da pridejo komaj do Maribora s svojim jezikom. Ako bi slovanski jezik v resnici bil tako malenkosten, kakor to trde naši nasprotniki, kako si moremo potem razlagati, da se učijo ne samo avstrijski, ampak tudi nemški in francoski častniki v svojih šolah ruskega jezika. Da še bolje uvidite, kako lažniva je trditev Oplotničanov, hočemo še le na kratko omeniti razmerje med Slovani in Nemci v Avstriji. Nemcev je v tostranski polovici naše države 8,488.326 (l. 1890) in Slovanov je 19 milijonov. Potem bi se pa naj Slovani Nemcem pokorili in njim na ljubo naj bi 19 milijonov zatajilo svoj materni jezik. Nikdar! Slovan gre na dan, tega si moramo tudi mi svesti biti in se po tem gestu ravnati.

Ko sem to na kratko razložil, naj pa vsak sam prevdarja, koliko resnice je v besedah naših modrih Oplotničanov. Prepričan sem, da bode vsak prišel do tistega sklepa, namreč — da v tem sploh ni resnice!

Iz Maribora. Tisti, ki že dalje časa bivamo v Mariboru, moramo reči, da se je v zadnji dobi vendarle začelo nekoliko živahnejše gibanje v narodnih krogih našega mesta, nego je bilo doslej. Saj pa je tudi skrajni čas, da se zdramimo iz mrtvila in — komodnosti ter posežemo enkrat krepko na delo. Treba je to tembolj, da se dostojno pripravimo na naš „Narodni dom“, ki se nam prav marljivo zida in o katerem spregovorim v kratkem kaj več.

Začetek je menda že tu. Dasi nas je nemškutarska zagrizenost vrgla iz naših prejšnjih prostorov in nas potisnila v tesne razmere, vendar nas to ni motilo in v mali čitalnični sobi, v kateri se pevke in pevci včasih res neusmiljeno pariyo, se pridno vrše pevske vaje. In kar dvakrat zapored smo imeli jako prijetne, nad vse pričakovane dobro vspele večere. Prvega nam je priredila naša „podružnica sv. Cirila in Metoda“ s svojim občnim zborom, drugega pa z veselico. Podružnica je delovala v minulemu letu glede financ izborna in je poslala glavnemu vodstvu toliko prispevkov, kakor še nobeno leto poprej. To je zasluga vrlo delujočega odbora in zlasti neumornega blagajnika g. prof. B. Mateka.

Gosp. dr. Medved je poročal z živimi besedami o veliki skupščini in žel burno pohvalo, na kar se je izvolil za predsednika; g. dr. Glačnik pa za podpredsednika; ostali odbor je ostal neizpremenjen. Stavili so se razni predlogi, kako pospešiti nabiranje denarnih doneskov in sprožila se je tudi misel na ustanovitev ženske podružnice. Navzoče dame so obljubile, da bodo poskusile oživotvoriti to idejo. Naj bi ne pozabile svoje obljube!!

Dne 19. marca pa smo se zopet zbrali pri „Gambrinus“ na veselico v korist „Ciril-Methodove podružnice“ in reči moram, malo veselice se je vršilo tako sijajno in v občo zadovoljnost, kakor ta. Vdeležba je bila mnogobrojna in gostje so prišli — kar pri nas ni navada — točno ob določenem uri. Nastop naših diletantov nas je zadovoljil na vse strani. Sodelovali so gospe Matekova in Marinova in gospodična Majcigerjeva, ki so nas prepričale, da bi se mariborske dame v čitalnici lahko sprijaznile s slovenščino, ako bi le hotele. Izmed gospodov so nastopili gg. Novak, Marin in Weis. Za preciznost se imajo diletantje in gledalci mnogo zahvaliti spretnemu režiserju magistru Benkoviču. Burno odobravanje je pričalo do cela, kako živo rabimo takih predstav. Ali se res ne da kaj tacega večkrat prirediti?! — Tudi petje nas je prijetno iznenadilo. Tako mnogoštevilnega mešanega in moškega zbora, obstoječega iz samo mestnega občinstva, še nismo videli nastopiti v Mariboru. Divili smo se čistim in nežnim sopranom, s katerim se je ujemal krepak in blagoglasen alt. Ugajali so zlasti: „Kakor mlado leto“, ki se je moral ponoviti in troglasni ženski zbor „Čuj glas zvonov“. Tudi moški zbori so uspeli, dasi tenorji niso bili posebno disponirani. Če še omenimo, da je pel tudi znani baritonist dr. Bela Stuhec par pesmic, porečemo lahko, da smo dosegli višek zabave. Pevske zборе je vodil pevovodja g. Stegnar, kateremu želimo i v bodoče mnogo vspeha.

Ves večer je minil animirano in veselo. Nadejamo se, da je bil to samo začetek živahnejšega gibanja in priprave za „Narodni dom“.

Narodno-gospodarske novice.

Utrinki iz vinarstva.

a) O kakovosti kolja v vinogradih.

Ni namen teh vrstic, razmotrivati natančno to vprašanje, n. pr. s čim in kako je dobro napajati (impregnirati) kolje, da je bolj trpežno itd., ker je to že stara reč, da bi se pri nas najbrž nobeden tega ne poprijel, ker se takih novotarj še baje bojijo, — temveč hočemo le na kratko spregovoriti o sledečem: 1. debelost, 2. dolgost in 3. oštrenje (špičenje) kolja.

Z ozirom na debelost kolja zapomnimo si sledeče: čim mehkeji je les, katerega vporablamo, tem debeleji mora biti posamezen kol. Jasno je ko beli dan, da nam bo strohnel kol iz mehkega lesu prej, nego kol iz trdega lesu iste debelosti. Torej že radi trpežnosti njegove ne rabimo pretankega kolja, ker bi si s tem le škodovali, a ne nasprotno, kakor bi si mislil marsikdo.

Kar se tiče dolgosti kolja, ravnajmo se po tem: raji nekoliko predolgo nego prekratko, ker postane tekom let krajše, ko ga moramo ostriti, a cepljena mladika mora imeti dobro oporo. Zavisna je dolgost od: podnebja, zemlje, vrste in načina odgoje. Saj vemo, da v različnih krajih razne vrste rastejo različno. Navadno rastejo najzlahatneje vrste najbolj slabo in nasprotno, torej potrebuje „izabela“ daljšega kolja nego primeroma „rizling“, „burgunder“ i. dr. — Ako računimo n. pr. tako: v zemljo ga pride 40 cm, stari les trte se dviga 60 cm nad zemljo, tedaj moramo še za mladike odmeriti najmanj 1 m, t. j. skupaj 2. m. ali malo več kot 1 seženj. — Vinogradar si naj zapomni: za mladiko potrebujemo okoli 1 m kola. — Predolgo kolje tudi ne sme biti, ker bi delalo preveč sence, kar je za vinsko trto vselej slabo. Zmiraj pa tudi pazimo, da imamo v vinogradu kolikor mogoče enakomerno kolje glede debelosti in dolgosti; tak vinograd napravi prijaznejši, lepši utis na vsakega opazovalca, česar ne smemo prezirati malomarno.

Končno še spregovorimo o oštrenji kolja. Ostrimo ali samo na jednom ali na obeh koncih. Krajše in slabše kolje ostrimo le na jednom koncu, a moramo ga vsako jesen izdreti iz zemlje, da se mokri in deloma prepereli konci do prihodnje spomladi na zraku nekoliko „obenejo“ (posušijo) in vtrdijo.

Pri onem na obeh koncih poostrenem tega ni potreba, marveč izderemo ga še le spomladi, ako je stari konec v zemlji deloma strohnel, ter ga zapičimo z drugim, zdravim koncem, kar je pa najboljše, da se to ponavlja vsako leto zaporedoma, da vsak konec vsako drugo leto nekako počiva in se posuševa na zraku.

b) Kdaj režimo trte?

V južnih, toplejih pokrajinah, kjer se nam ni bati, da bi nam obrezane trte pozeble čez zimo, rezati je najboljše že jeseni. Posebno ako imamo dolgo lepo jesen je prav lahko izvrševati, in jedno najvažnejših del spomladi prihranimo si s tem vinogradu. Ako režimo vže jeseni, „solzijo“ trte prav malo — torej tudi tako ne oslabijo, ker se tisti sok prihrani trti za novo bujno rast spomladi.

Po Štajerskem, posebno ob hrvatski meji, in po Hrvatskem režajo pogostoma v jeseni, kar pa za naše razmere ni varno in previdno, ker sta zima in mraz pogostoma tako rekoč „smrt“ mnogo obetajočim vinogradom. Za naše podnebje priporočajo nam, da režimo dvakrat, kar se glasi sicer nekako čudno, no pa pogledjmo in poskusimo vsaj v malem in potem primerjajmo, znabiti se bode obneslo!

Režemo torej jeseni in spomladi. Zapomniti si pa moramo tole: jeseni režimo za 1 ali 2 očesi, predolge prirežemo spomladi pravilno; kajti pozebejo tako navadno le k večjemu prvi dve očesi od zgoraj, spodnja ostanejo zdrava in so za rabo. Potemtakem one „rozge v rezervi“ seveda odstranimo oziroma jih uporabimo.

Na ta način dosežemo torej dvoje: trta ne oslabi vsled močnega „solzenja“ ter ne pozebe v ostri zimi. Letos seveda s tem ne moremo več poskušati.

c) Kako vina ponarejajo.

Ker se italijanskih, ogrskih, dalmatinskih in istrijskih vin veliko pokupi, več nego pa jih more trta roditi, razvilo se je zlasti v Reki ponarejanje vina čisto posebno. Pred par leti preiskovalo se je tam kemičnim putem 56 vrst vin, a izmed vseh teh bili sta čisto naravni le dve vrsti, kar je pokazala natančna kemična analiza. — Kako tam vino narejajo, kaže sledeči „recept“, po katerem je delal tam neki slepar umetno vino: 1½ kg italijanskih rozin, 1 kg suhih fig, 250 g bezgovega grozdjčiča se pomeša s 5 l vinskega cveta (še ne popolnoma čistega!) in 95 litrov vode. Da se „aroma“ in okus „popoljšata“, primeša se čez tri dni še 250 g glicerina, 500 g Acid. tartaric. in končno 200 g „Succo di Medoc“, ki ga tukaj kaj radi rabijo. Obsojeno je bilo tudi 7 penečih, šumečih vin, namreč tako imenovani vrsti „Vodica“ in „Rafosco“. Cena mu je seveda nizka, kar je dosti krat ravno zelo zapeljivo.

Človeku se kar lasje ježe in sline mu za stanejo, ako sliši take reči. Kaj nam je torej zahtevati od naših gg. poslancev: da nam izposlušajo postavo, ki bo strogo bičala vse ponarejalce vina, kakor smo to že označili pred kratkem v „Domovini“.

d) Krt in ogrci v vinogradu.

V Nemčiji si je nabavil posestnik nekega vinograda več krtov, ki jih je izpustil v svojih gorica, kjer so mu delali ogrci veliko škodo. O uspehih poroča jako ugodno: krti so pridno zasledovavi škodljivce ter jih ugonabliali, vrh tega so pa tudi obdelovali zemljo, rahljajoč jo marljivo.

Naš oratar je pa tej živalici najhujši sovražnik, dasi mu ne dela druge škode — in še to samo zlasti po travnikih in vrtih — nego da mu spravi nekaj zemlje na beli dan. To je pa le koristno, ker se zemlja bolje prezrača in preahlja; krtine se pa razravljajo z majhnim trudom. Težje je prežati ter pobijati z — motiko krtke! Kjer je veliko krtin, znamenje je le, da je tam dosti škodljivih mrčes, ki jih hrusta krt z veliko slastjo. Ako bi ne imeli te živalice, pomnožili bi se mrčesi v kratkem tako ogromno,

Peter Kostič v Celji
trgovina norimbersko-galanterijskega in drobnega blaga

priporoča slavnemu občinstvu:

dežnike in solinčnike, palice, srajce, ovratnike, kravate in mašne, rokavice, pletene in glase, nogavice, moderce, ga-lošne, gume, mila, parfeme in druge toaletne p. edmete.

Velik izbor krasnih nagrob-nih vencev in trakov.

Vse po zelo nizkih cenah.

Dr. Radoslav Pipuš

naznanja slavnemu občinstvu, da je v Mariboru Tegetthofova ulica št. 10 (v Miklošičevi hiši blizu slovenske cerkve) odprl svojo (100) 3-3 odvetniško pisarno

Dr. Radoslav Pipuš

Razpis.

„Zveza slov. posojilnic“ v Celji razpisuje mesto tajnika. Plača po dogovoru do 1200 gld. in potovalno odškodnino ter potni troški. — Prošnjiki imajo dokazati zmožnost obeh deželnih jezikov, dovoljno izobraženost in verziranost v posojilniškem poslovanju. — Prošnje opremljene z dotičnimi spričevali posljejo naj se do 1. maja t. l. „Zvezi slovenskih posojilnic“ v Celji. (101) 3-3

1898. Novosti za pomladansko dobo, največja izbira pri najnižjih cenah!

Zaloga narejenih oblek za gospe in gospodične.

Pomladanske jakete, vremenske plašče, vratnike, suknene in porhantne bluže, velika zaloga sportnih lepoticnih srajc, empire-predpasnike v vsaki velikosti in kakovosti. Brokat-predpasnike, kakor suknene in drugačne itd. itd. priporoča

KAROL RÖSSNER

krojač ženskih oblek

Celje, Graška cesta št. 4.

Prevzamejo se naročila po merah po najnovejših žurnalih od priproste do najbolj elegantne naprave.

(91) 10-

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno. — Imam tudi več 100 kg. finega belega kislega zelja na prodaj.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzajemno tudi še fizič vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kurtnino.

(159) 52-37 Z velespoštovanjem

Anton P. Kolenc

„Pri dobrem pastirju“!

J. Pipan & C. v Trstu

(Lastnik G. Stepančič).

Tvrdba ustanovljena leta 1876

ima veliko zalogo ter prodaja le na debelo

kavo, riž, južno sadje, olje vseh vrst za jedilo in za stroje, vino, ribjo mast za strojarje i. t. d. (110) 4-2

Cukerin

350krat slajši od sladkorja 1 kos . . . . . 2 kr.
180krat slajši od sladkorja 1 kos . . . . . 1½ kr.
Cukerin v malih zavitkih komad po . . . 1 kr.

Pošilja najmanj 100 komadov

(92) 15

Jindrih Vojteh

Nusle-Praga.

Trgovcem in prekupcem velik popust.

Lepo posestvo na prodaj

pol ure od farne cerkve, obsegajoče 20 oralov zemlje, lep bukov les in tudi nasade smrek, dosti travnikov in njiv. — Več pove

Jurij Dolinšek

(106) 2-2

Planinskavas, p. Trbovlje, Štajarsko.

30 polovnjakov dobrega, pristnega vina

ima na prodaj nek posestnik na Spodnjem Štajerskem liter po 20-24 ako se ga kupi najmanj jeden polovnjak; kdor ga kupi več, dobi primeren popust. Isti ima na oddajo tudi več tisoč ameriških trt, in sicer „Sovač“ 10 gld., „Riparija portalis“ 12 gld. tisoč komadov.

Ponudbe za jedno in drugo pošiljati je upravištvu (43) 10-9 „Domovine“.

Jermenar,

sedlar in torbar

Fran Primožič

prej Fr. Velkaverh

v Levčevi hiši sv. Petra cesta v Ljubljani

priporoča svojo veliko zalogo doma izdelanih navadnih kmetijskih, finih angleških in ogrskih (Brustgeschirr) konjskih oprav.

Imam v zalogi popolne jezdne oprave, sedla, biče, brzde, vajete, uzde itd.

Jermene za stroje in mline kilo po gld. 3-15 in 3-60 in do 4 gld. iz

dobrega domačega in dunajskega usnja.

Izdelujem jako trpežne kovčge (Reisekoffer), torbe in druge usnjate reči.

Vse poprave se hitro in vestno izvršujejo.

Cene zmerne.

Solidna postrežba.

(4) 8-8

Vnanja naročila se takoj izvrše.

Popolni vspeh uradno potrjen!

Polysulfin

je najnovejša iznajdba za rabo pri pranju, beljenju in čiščenju v domačiji, obrtu in industriji. Snov — v obliki praška — obstoji iz žvepljenih spojin, ki se v vodi brez vsakega duha razpustijo ter nikakor ne škodujejo niti perilu niti rokam.

Najboljše čistilo za volneno blago.

Z uporabo tega sredstva prihrani se mnogo navadnega mila, časa, kurjave in drugega belila, zaradi tega se vsaki gospodinjji najtopleje priporoča, ker je za perilo najcenejša, izvrstna in brez vsake najmanjše škodljive primesi sestavljena snov.

Dobi se v vseh trgovinah.

(99) 20 Glavni založnik

Jožef Matič v Celji.

Popolni vspeh uradno potrjen!

Amerikansko trsje

Salonis

vkoreninčene prodaja za 3 gld. 50 kr.

Janez Žurman

(137) 2-2

Sv. Trojica nad Slatino.

Dva učenca

ki imata veselje do

ključarske obrti in sta krepka, vzprejme takoj

(102) 3-3

Ivan Rebek

ključavničar v Celji.

Podobice za I. sv. obhajilo

kakor tudi različne druge podobice se dobe po jako nizki ceni v trgovini

D. Hribar-ja
v Celji.

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.

Saatweite: 25-30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.

Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Mauthner-jevih

slovitih

zeliščnih in cvetličnih semen

v zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih

s sodnijsko vpisano

varstveno znamko „medved“

se nahajajo

komisijska skladišča

pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijaska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, toraj postavljena le jedna omara. Iz krajev, kjer se ne nahaja komisijaska zaloga vzprejemajo se naročitve.

Kot sveža in pristna semena tvrdke Edmund Mauthner (Budimpešta, Andrassystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvorne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime Mauthner.

Pred ponarejenji se svari.

Čas setve: Koncem februarja in marca.

Prostor za posejatev: 25-30 cm oddaljenost vrst

10 cm v vrsti.

Kakovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne novo pognojena.

(62) 12-6